

נספח 1. הגדרות ומונחים

בדיקה להפרדת זרעי עשבים זרים לארץ וזרעים מזיקים – בדיקה ידנית חזותית על פי סימנים חיצוניים ומופע. מיועדת לקביעת מספר הזרעים הזרים והמזיקים שהופרדו מדוגמת העבודה. הבדיקה כוללת זיהוי והגדרה של מינים, והיא מוגבלת להפרדת זרעים של עשבים זרים לארץ וזרעים מזיקים בלבד. גודלה כמשקלם של 25,000 זרעים.

בדיקת ניקיון רגיל – בדיקה ידנית חזותית על פי סימנים חיצוניים ומופע, קובעת את הרכב דוגמת עבודה באחוזים בהתאם למשקל רכיביה (זרעים נקיים, זרעים זרים וחומר דומם). הבדיקה כוללת זיהוי והגדרה של מיני הזרעים הזרים וסוגי החומר דומם. גודלה כמשקלם של 2,500 זרעים^[14].

דוגמה מורכבת (composite sample) – מדגם שנוצר משילוב וערבוב כל הדגימות הראשוניות הנלקחות מן המכסה.

דוגמה ראשונית (primary sample) – מנה קטנה הנלקחת מנקודה אחת במכסה.

דוגמה רשמית (submitted sample) – דוגמה שנלקחת מהדוגמה המורכבת על-ידי המפקח (דוגם) מהשירותים להגנת הצומח ומועברת לבדיקה במעבדה הרשמית.

דוגמת עבודה (working sample) – דוגמה שנדגמה באופן מייצג מתוך הדוגמה הרשמית ומשמשת לבדיקת ניקיון, נביטה ומחלות במעבדה הרשמית.

חדירה אקראית – ללא מטרה מוגדרת. מינים החודרים כ"נוסעים סמויים" בכבודת נוסעים, באמצעי תעברה ובמשלוחי סחורה חקלאית.

חדירה (introduction) – מעבר בסיוע פעילות אדם, של מינים, תת-מינים וכל חלק בעל פוטנציאל התרבות, אל מחץ לתחום התפוצה הטבעי שלהם. המונח מתייחס בדרך כלל למעבר בין-מדינתי או בין-יבשתי, אך גם למעבר בין אזורים שונים בתחומי המדינה.

מין זר (alien species) – מין, תת-מין או טקסון נמוך יותר שמצוי מחוץ לגבולות המחיה והתפוצה הטבעיים שלו, ויש לו פוטנציאל לשרוד ולהתרבות.

מין זר פולש (alien invasive species) – מין שהתבסס במערכת האקולוגית או בבית גידול טבעי או טבעי למחצה, גורם שינוי, ומאיים על המגוון הביולוגי המקומי.

מכסה (Lot) – כמות מוגדרת של זרעים, שניתן פיזית לזהותה וניתן להוציא ביחס אליה תעודת איכות.

נגע – גוף חי או צומח, לרבות חיידק, נגיף, פטריה ועשב-בר שטבעם לחולל מחלות בצמחים או לגרום להם נזק אחר.

נגע הסגר (Quarantine pests) – נגע מן הנגעים המפורטים בתקנות הגנת הצומח וכל נגע אחר שאינו קיים בישראל או לא התבסס בה^[4].

ISTA (International Seed Testing Association) – הארגון הבין-לאומי לבדיקת זרעים שמטרתו לפתח, לאמץ ולפרסם שיטות לדגימות ולבדיקות של זרעים ולקדם יישום אחיד של שיטות אלה במכסות הזרעים הנסחרות בעולם.

אקולוגיה וסביבה 2017; 8(3) כהן ואחרים / יבוא גרעינים כמקור לחדירת זרעים זרים ומזיקים

Noxious weed seeds – מינים מזיקים המוגדרים כנגעי הסגר בתקנות הגנת הצומח. מינים אלה של צמחים טפילים או עשבים מזיקים טרם התפשטו בארץ, ויש אפשרות להגבילם. דרגת הסבילות לנוכחות זרעים של מינים מזיקים בגידולים היא אפס, כלומר, זרע יחיד פוסל את המכסה כולה.

(PRA) Pest Risk Analysis – הערכת סיכון נגעים היא פעולה חיונית הנדרשת על-ידי מדינות ברחבי העולם במטרה למנוע חדירת נגעי צמחים אל מדינותיהם, באמצעות המסחר הבין-לאומי בצמחים ובמוצריהם.

נספח 2. מינים זרים ומזיקים שנמצאו בסקר ומופיעים ברשימה של מיני הצמחים הזרים בשטחים טבעיים ומופרים בישראל [2]

שם	Species	ארץ מוצא	בית גידול	שכיחות
אמברוסיה	<i>Ambrosia</i> spp.	מרכז אמריקה, דרום אמריקה, ארה"ב	בית גידול לח טבעי, צדי דרכים, מסילות ברזל	נדיר מאוד
זיפן כחלחל	<i>Setaria pumila</i>	אפריקה הטרופית, אסיה הטרופית	צדי דרכים, מסילות ברזל, שטחים חקלאיים, פארקים וגינות	נדיר מאוד
חלבלוב קעור	<i>Euphorbia heterophylla</i>	ארה"ב	שטחים חקלאיים, פארקים וגינות, צדי דרכים, מסילות ברזל	מצוי
כשות	<i>Cuscuta</i> spp.	ארה"ב	שטחים חקלאיים, פארקים וגינות	נדיר
לפופית האגמים	<i>lipomoea lacunosa</i>	ארה"ב	בתי גידול לחים טבעיים (לא מופר)	נדיר מאוד
פלופיה חבלבלית	<i>Fallopia convolvulus</i>	אירופה, אסיה אפריקה	שטחים חקלאיים, פארקים וגינות, סביבה עירונית	נדיר מאוד